

Vsi smo s Teboj, naš kralj!

Programski in organizacijski odbor:

Jure Gašparič | Bojan Godeša | Jurij Perovšek

Dogodek bomo snemali in posnetek objavili na portalu slovenskega zgodovinopisja sistory.si.

1939–2019

OSEMDESET LET OD ZAČETKA DRUGE SVETOVNE VOJNE

Znanstveni posvet in okrogla miza
pod pokroviteljstvom predsednika
Republike Slovenije Boruta Pahorja

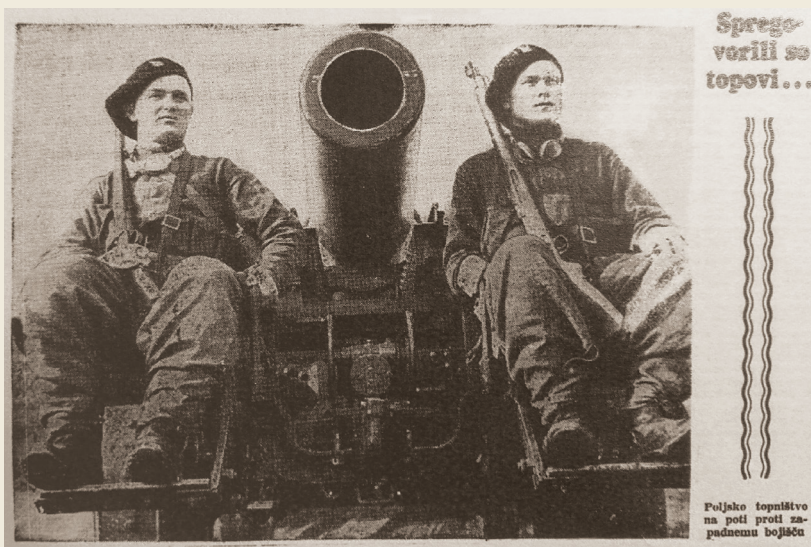
SREDA, 4. SEPTEMBER 2019

INŠTITUT ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

Kongresni trg 1, Ljubljana, sejna soba

Inštitut za novejšo zgodovino

9.30 – 9.45

Pozdravni nagovori

Uvodna utemeljitev: Jure Gašparič

9.45 – 11.00

I. O drugi svetovni vojni: Zgodovina - zgodovinopisje – percepcija

Jurij Perovšek: Slovenci, Jugoslavija in začetek vojne

Dušan Nečak: Svet in začetek vojne

Mateja Režek: Druga svetovna vojna v slovenski šoli

Jure Gašparič: O slovenskih pogledih na razmere v prvi Jugoslaviji in na dogajanje med drugo svetovno vojno

11.00 – 11.30 Odmor

11.30 – 13.30

II. Okrogla miza o drugi svetovni vojni: Kaj lahko stori zgodovinopisje?

Moderator: Bojan Godeša

Udeleženci (po abecednem vrstnem redu):

Zdenko Čepič

Christian Promitzer

Tamara Griesser-Pečar

Božo Repe

Damijan Guštin

Nevenka Troha

Tjaša Konovšek

Jerca Vodušek Starič

Razprava

Leto 1939 je bilo v mnogočem prelomno leto. Prebivalci tedanje Dravske banovine v Kraljevini Jugoslaviji so lahko spremljali oblikovanje nove vlade in pozdravili slovenske ministre v njej, nedvomno so komentirali novo in formalno visoko funkcijo najvidnejšega slovenskega politika dr. Antona Korošca, ki je postal predsednik Senata, slavili so dvajsetletnico ljubljanske univerze in med drugim tudi dočakali podpis sporazuma med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovičem in vodjem hrvaške politike Vladkom Mačkom z važnimi političnimi in državnopravnimi posledicami.

Toda leto 1939 je bil obenem čas, ko se je začela zadnja etapa razpadanja versajske Evrope. Marca 1939 je nacistična Nemčija razkosala Češkoslovaško, avgusta podpisala pakt s Sovjetsko zvezo, septembra napadla Poljsko, novembra je izbruhnila sovjetsko-finska vojna. Začela se je svetovna vojna, ki je nemudoma razburkala tudi idejno-politične tokove na Slovenskem. Vsi so zaznali, da je napočil usode poln čas. Šest let kasneje je podoba sveta in Slovenije dejansko bila povsem drugačna, globoke brazde v mentalnih svetovih pa so pri ljudeh ostale še desetletja.

Osemdeset let kasneje se tistega časa spominjajo le še redki, a vendarle lahko ugotovimo, da je čas po letu 1939 še zmerom živo prisoten v sodobni družbi, da še vedno velja za zaznamujočega, usodnega. V bolj ali manj rednih presledkih izbruhne na plano in podžge javni prostor ne le v Sloveniji, ampak po vsej Evropi in v številnih koncih sveta. Kljukasti križ se čedalje pogosteje pojavlja na javnih manifestacijah, znamenite Hitlerjeve brčice »Zweifingerbart« pa se od časa do časa znajdejo tudi na volilnih plakatih. Simbolni pomen tedanjih idejnih razhajanj je vseprisoten; pri nas se zlasti kaže v dveh diametralno nasprotnih interpretacijah podobe druge svetovne vojne.

Na Inštitutu za novejšo zgodovino, kjer raziskovalci že šest desetletij proučujemo čas druge svetovne vojne, smo se odločili za vnovični premislek o njem. Razprava o historičnem obdobju, raziskovanju in izsledkih raziskav ne nazadnje sodi med temeljne naloge zgodovinopisja. Na posvetu bomo najprej osvetlili procese in razhajanja na idejno-političnem polju, nato pa v obliki okrogle mize soočili zgodovinopisne poglede in interpretacije tedanjega dogajanja. Simbolno raven, ki je za vsako družbo zelo pomembna in ki jo vidimo na številnih razstavah, prireditvah, v obliki resolucij in spomenikov, želimo soočiti s kompleksnim pogledom zgodovinarja.

Naš temeljni namen bo zainteresirani javnosti ponuditi vpogled v stanje raziskav in jasno povedati, kaj lahko znotraj še danes politično in idejno žgoče problematike stori zgodovinopisje.